

4. Tregimet kush-ku-çka

kl. 3-6

20 min.

Materiali:
Copëza letre të kuqe, të kaltra dhe të verdha A6 ose A7.

a) N formojnë ekipe dyshe (me qejf edhe me grupmosha të ndryshme). Secili ekip i merr tri copëza letre në tri ngjyra të ndryshme. Në copëzën e kuqe të letrës e shkruan emrin e një personi ose të një kafshe, në copëzën e kaltër të letrës vendin, ku tregimi do të shtjellohet dhe në copëzën e verdhë të letrës, çfarë do të duhej të ndodhë (me 2-3 fjalë kyçe).

b) Copëzat e letrës do të mblidhen dhe do të përzihen.

c) Secili ekip i merr tri copëza letrash me ngjyra të ndryshme dhe me to duhet të sajojë një tregim.

d) Prezantimi përfundimtar.

4 Tregime skelë, tregime fjalënxitëse, tregime strukturë

Qëllimi

Në formë loje dhe të nivelit të thjeshtë, të përkrahët gëzimi në të shkruar dhe në të treguar në gjuhën e parë dhe të zgjohet kreativiteti. Të krijohen situata të thjeshta për krahasime teksti dhe vlerësimi

Tregime skelë, tregime fjalënxitëse, tregime strukturë

kl. 3-6

20 min.

Materiali:
Eventualisht fjalori, libër tjetër ose gazetë për «nxjerrjen» e fjalëve.

Rrjedha (struktura bazë):

a) Në hapin e parë do të gjenden pesë fjalë (shih për këtë më poshtë) dhe shënohen në tabelë ose në një fletë.

b) Këto pesë fjalë formojnë strukturën ose skelën dhe rreth e rrotull secili N e shkruan një tregim. Të pesë fjalët duhet të vijë në shprehje në secilin tekst. (event. të nënvizohen me ngjyrë).

c) Në përfundim tekstet do të lexohen, bisedohet për to dhe/ose ngjiten. Interesante është këtu të shihet se si për «skelën» e njejtë rreth e rrotull janë ndërtuar «trupa tregimesh» krejt të ndryshme. Mund edhe të bisedohet dhe të vlerësohet gjithashtu se sa ka mundur që secili N të zotërojë detyrën që në tekstin e tij/e saj të ndërtojë të pesë fjalët skelë.

Vërejtje:

Procedura për t'i gjetur të pesë fjalët:

- M lëviz nëpër klasë me një fjalor në dorë, me një libër tjetër ose me një revistë. Pesë N guxojnë ta shfletojnë librin «verbaz» dhe me një laps të zgjedhin një fjalë. Kjo është atëherë një nga fjalët skelë.
- Të gjithë N shënojnë në një copë letër disa fjalë. Këto fjalë do të mblidhen dhe do të përzihen; dikush ose N të ndryshëm tërheqin gjithsej pesë copa letrash, këto formojnë strukturën ose skelën.

Variantet:

1. Në vend se me tërë klasën, ushtrimi mund të zhvillohet edhe vetëm me një ose dy grupe nivelesh, nëse është bërë një hyrje e mirë
2. Në vend të pesë mund të zgjidhen edhe tri ose katër fjalë. Më shumë se pesë fjalë të zgjidhen nuk rekomandohet.
3. Në vend të fjalëve mund të zgjidhen edhe shprehje ose fjali të vogla, të cilat do të formojnë skelën ose strukturën.
4. Një variant të bukur e propozon Zopfi (1995, f.49): Secili N guxon të dëshirojë një tregim, në të cilin vijë në shprehje tri ose pesë gjëra ose fjalë. Ai/ajo i shkruan këto pesë fjalë në një copë letër dhe ia jep dikujt tjetër më

tutje. Fëmija tjetër e shkruan me këtë një tregim dhe ia dhuron atë të parit. (Varianti: «Listat e dëshirave» vendosen në një shportë; secili fëmijë e tërheq verbazi një listë të tillë të fjalëve dhe shkruan në të). Zgjerim: Të lutën prindërit ose dikush nga familja për një listë të tillë fjalësh dhe këtij personi t'i dhurohet me këtë një tregim. (Krahaso me këtë edhe 3, «Tregimet-fjalë dëshirash»).

5

Të shkruarit sipas fantazisë në forma të ndryshme sociale

Qëllimi

Në formë loje dhe në nivel të thjeshtë, të përkrahet gëzimi në të shkruar dhe në të treguar në gjuhën e parë si dhe të zgjohet kreativiteti. Të krijohen situata të thjeshta për krahasime tekste dhe vlerësimi

1. Tregime me partner

kl. 2-6

30 min.

Udhëzime për literaturë:
Büchel/Isler 2006, f. 146.

- Nga dy N punojnë bashkë (ata mund të jenë edhe nga grupmosha të ndryshme). N 1 e mendon fillimin e një tregimi (një fjali) dhe ia dikton këtë fjali fëmijës tjetër (N 2).
- N 2 e shkruan fjalinë e diktuar dhe mendohet se si mund të zhvillohet tregimi më tutje. Pastaj ai/a jo ia dikton fjalinë fëmijës së parë (N 1).
- Në përfundim ia lexojnë ekipet dyshe njëri-tjetrit tregimet e tyre. Variantet (në ± ekipet e suksesshme homogjene): Ushtrimi luhet pa fjalë: N 1 i shkruan një ose dy fjali (= fillimi i tregimit), N 2 vazhdon me një ose dy fjali më tutje etj.

2. Një titull - shumë tekste

kl. 3-6

30-40 min.

- M e jep një titull atraktiv që nxit fantazinë. Shembuj: «Sikur të mund të bëja magji» / «Unë pas dhjetë viteve» / «Nëse do të isha mbret/ëreshë (ose shef/e i/e pushtetit» / «Dëshiriat për vendin nga i cili vjen familja ime»
- Secili/a N shkruan një tekst për këtë ose e modelon një fletë A 3 me tekst dhe ilustrime.
- Ekspozitë, prezentim dhe diskutim për tekstet në grup ose në klasë.

3. Bashkërisht të shkruhet një libër aventurë

kl. 4-9

60-120 min.

Materiali:
Në dosje

- Detyra për N (në grupe ose si projekt i klasës): mendoni bashkërisht për dy personazhe kryesore, të cilët përjetojnë lloj-lloj aventurash - në vendin tuaj të prejdardhjes ose aty ku ju tash jetoni, ose kudo dikund në botë apo në gjithësi: si ju doni! Përcaktoni se si do të quhen të dy personazhet (më së miri një vajzë dhe një djalë), sa vjeç janë dhe a bëjnë diçka të veçantë (p.sh. magji, lëvizin tepër shpejt nëpër hapësirë dhe kohë ...). Bëni për të dy figurat bashkërisht një afishim (emri, mosha, hobi, veti të veçanta etj.), i cili do të jetë i vendosur në fillim të librit tuaj aventurë.
- Pastaj shkruan secili/a N një ose më shumë eventura të cilat i përjetojnë dy personazhet kryesore.
- Lexoni para njëri-tjetrit aventurat tuaja dhe mblidhni në një dosje.
- Shkruani përsëri aventura të reja dhe mblidhni ato. Me kohë do të ndërtohet një libër i vërtetë aventurë!